

oogcontact

VOVZ

Maart 2011 nr. 21 - I

Lekkend bloedvat

Zorgpad AMD in Erasmus MC

Polikliniek oogheelkunde Erasmus MC

Zorgpad AMD

Zorgpaden zijn een hot item in de zorg en dat is niet voor niets: het geeft de patiënt veel voordelen en ook voor de organisatie zelf geeft het voordelen (en verbeteringen). Voordelen voor de patiënt: meer inzicht in de behandeling, snellere zorg die ook nog eens goed afgestemd is met en voor andere afdelingen, tijdbesparend: er zijn minder afspraken nodig omdat er meer gecombineerd kan worden.

Voordelen voor organisatie: betere afspraken en planning te maken dus tijdbesparend en daardoor ook nog kostenbesparend!

Ik heb al een artikel geschreven over het Zorgpad Oogmelanoom (VOVZ juli 2010) en het lijkt me zinvol om nu een artikel over het Zorgpad AMD te schrijven.

Bij AMD gaat het om grote patiënten aantallen dus elke stroomlijning hierin geeft snel verbetering. Daarnaast geeft het ook duidelijkheid voor iedereen over de gehele gang van zaken: van aanmelding tot behandeling en controle.

Ik beschrijf de weg zoals wij die in het Erasmus MC hebben bewandeld om tot het Zorgpad AMD te komen en hoe het nu werkt.

Uiteraard kan het in een andere werksituatie geheel anders geregeld zijn: geen werksituatie is hetzelfde. Toch menen wij dat het geheel een concept is dat met eventuele aanpassingen overal gebruikt kan worden en een meerwaarde geeft. Indien men het concept over wil nemen dan is dat geen probleem want we hebben er geen patent op. Uiteraard zijn op- of aanmerkingen welkom: alles wat bij kan dragen aan verbetering is tenslotte voor de patiënt mooi meegenomen.

Patiënten met AMD die mogelijk in aanmerking komen voor behandeling met een anti vefg werden voorheen naar ons doorgestuurd via allerlei kanalen en op diverse spreekuren.

Er was dus weinig inzicht wanneer de patiënt ingestuurd werd en wanneer de uiteindelijke afspraak gemaakt was. De aantallen waren ook niet helder en het benodigde vervolgonderzoek en de behandeling (intravitreale injectie) waren niet altijd op dezelfde dag mogelijk.

Voor dit vervolgonderzoek en voor de behandeling is immers capaciteit nodig die ook voor andere spreekuren werd ingezet.

Het aantal ingestuurde patiënten nam een jaar of twee geleden flink toe en de druk op spreekuren en vervolgonderzoek dus ook.

Besloten werd om een aantal oogartsen - gespecialiseerd in achtersegment en/of vitroretinale oogchirurgie - de AMD spreekuren te laten doen. De arts-assistenten doen ook aan dit spreekuur mee: zij leren dit deelgebied meteen goed kennen en doen ook de praktijkervaring op voor de intravitreale injecties. Er werd een werkgroep in het leven geroepen - onder leiding van Dr. C.C.W. Klaver, één van de drie AMD oogartsen - om een aantal zaken te onderzoeken:

- hoe komen de nieuwe AMD patiënten binnen: via telefoon, e-mail, brief.
- hoe lang duurt het voordat men een afspraak krijgt na aanmelding
- om hoeveel patiënten gaat het nu eigenlijk

Dr. C.C.W. Klaver

Vervolgens werd bekeken wat de ideale situatie moest zijn: binnen 1 week een afspraak bij een AMD arts, direct vervolgonderzoek en zo nodig direct behandeling met een anti vefg.

Natuurlijk moest ook het medische protocol duidelijk zijn: wie behandelen we wel en hoe vaak en hoe wordt de na controle geregeld? Dit werd ook door de werkgroep opgesteld. Het Medisch Protocol Neovasculaire Maculadegeneratie is opgesteld als een stroomschema, denk aan een invulbiljet van de Belastingdienst en geeft snel weer hoe het behandelingstraject plaats moet vinden. Dit is opgesteld naar

aanleiding van de nieuwste inzichten en kan in toekomst dus nog aangepast worden. Om het belang voor iedereen duidelijk te krijgen en om draagvlak te krijgen voor de juiste werkwijze werd uit alle betrokken disciplines leden aangewezen voor de werkgroep: administratie, verpleging, TOA's, (oog)artsen, arts-assistenten, cluster buro. Na meerdere bijeenkomsten werd een plan de campagne gemaakt wat tot het Zorgpad AMD moest lijden.

Dit zorgde er wel voor dat er het één en ander aangepast moest worden:

- in het boekingsysteem moesten AMD plaatsen worden aangemaakt
- het vooronderzoek (visusmeting en OCT=optical coherence tomography scan) moest geregeld worden op de behandelkamers moest capaciteit komen voor de (1e) injectie
- op de behandelkamers moesten vaste "prikdagen" komen voor de vervolginjecties
- in het boekingsysteem moesten controle AMD plaatsen worden aangemaakt (dit om vervuiling van spreekuur tegen te gaan en om de juiste aantallen bij te kunnen houden)

Uiteraard moest er veel rondom geregeld worden:

- afdeling sterilisatie: we gaan meer materiaal gebruiken dat dus weer gesteriliseerd moet worden (setjes met ooglidspreader, St. Martin pincet en markeer passertje)
- apotheek: we gaan grotere hoeveelheden van het anti vegf bestellen patiënteninformatiecentrum: we hebben een folder nodig over de Intravitreale Injectie
- er moest een brief ontwikkeld worden waar mee de verwijzer snel bericht terug krijgt over het beleid en het vervolg

Dan merk je dat sommige zaken snel gaan en sommige zaken niet.

Na een "aftrap" bijeenkomst waarin de werkgroep een presentatie hield over het nieuwe Zorgpad AMD werd er ook gestart al was nog niet alles geheel gereed.

Soms moet je een keer beginnen om ook te ontdekken of alles wel gaat zoals je dat zou willen. Zodoende kan je op tijd bijsturen en aanpassen. Zo was bijvoorbeeld de voorlichtingsfolder nog niet gereed maar we gaven zolang de info op A4 papier mee. (we hebben gekozen voor een groter lettertype! Dat gaf aanvankelijk problemen met de layout van de folder)

Aanvankelijk was de opzet om de behandeling met een anti vegf te laten plaatsvinden op de

chirurgische dagbehandeling maar daar hebben we vanaf gezien: de locatie is niet dicht bij de poli oogheelkunde en de patiënten moeten dan wel heen en weer.

Daarnaast moet je op de dagbehandeling plaats vinden die aansluit op onze dagen en tijden en dat is lastig: er vinden daar ingrepen plaats voor veel specialismen en de keuze voor een bepaalde dag is niet zomaar mogelijk.

Zodoende is de behandeling toch op de behandelkamers van onze oogpoli gebleven.

De patiënten gaven ook aan dit prettiger te vinden: ze zien dan steeds dezelfde mensen terug.

Hoe ziet het Zorgpad AMD er nu uit en hoe werkt het?

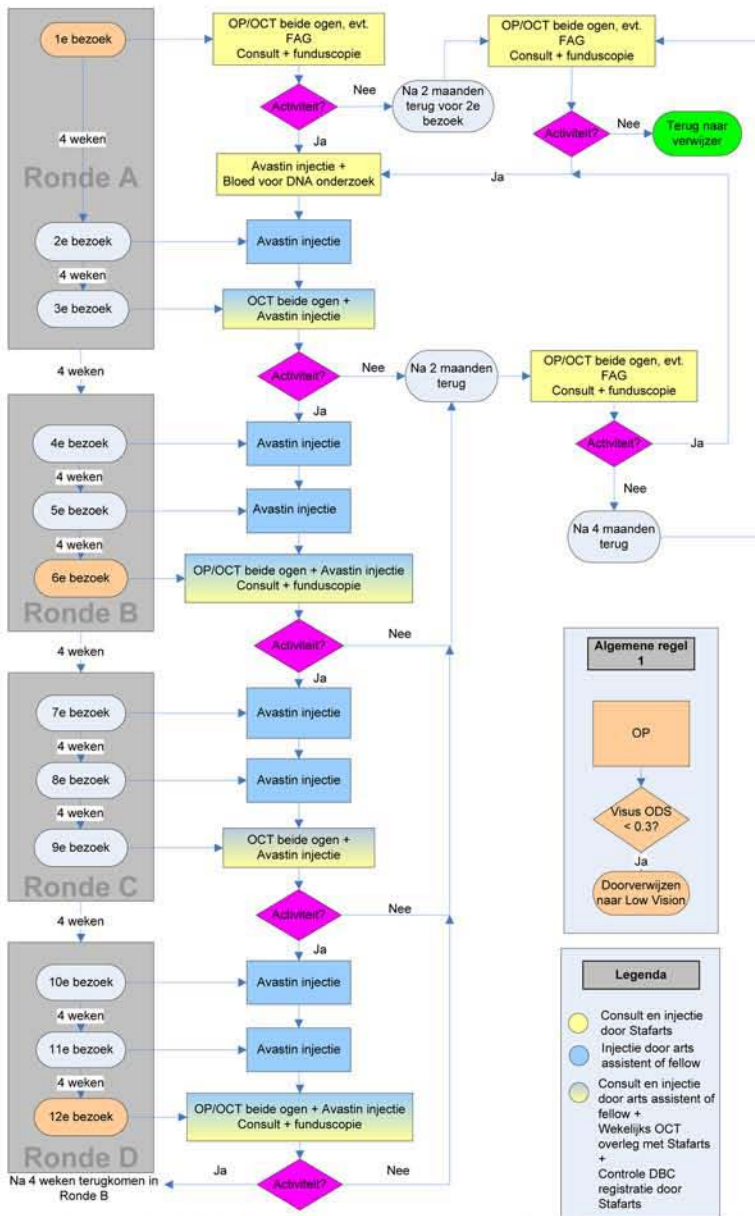
Verwijzer stuurt patiënt in en deze kan binnen 1 week terecht voor 1e consult, vervolgonderzoek en 1e behandeling indien nodig.

- De verwijzer kan zijn: huisarts, verpleeghuisarts, andere oogarts, opticien.
- De verwijzing kan per (spoed)telefoon of per e-mail plaatsvinden.
- De administratie draagt zorg voor afspraak bij een AMD arts binnen 1 week
- Patient meld zich bij balie oogheelkunde
- TOA doet vooronderzoek: visusmeting en OCT scan
- Patient komt daarna bij de AMD oogarts
- Deze onderzoekt het oog en bekijkt de OCT scan
- Eventueel kan er ook nog een FAG (fluorescentie angiogram) gedaan worden als OCT scan geen compleet beeld mocht geven
- Indien diagnose inderdaad AMD is en dan van het zgn natte type dan kan meteen 1e behandeling met een anti vegf plaats vinden (indien patiënt dit wilt en ook uitkomt) Uiteraard krijgt patiënt uitgebreid voorlichting mondeling én middels een folder waarin ook het telefoonnummer staat voor als er later nog vragen opkomen of als er klachten mochten ontstaan.
- vervolginjecties à 4 weken worden ook meteen afgesproken op vaste "prikdagen" (gehele maandag en woensdagochtend bij de 3e injectie wordt weer een OCT scan gemaakt en beoordeeld of er opnieuw geprikt moet worden of dat patient de controle ronde ingaat.

Op bijgevoegd stroomschema Medisch Protocol Neovasculaire AMD ziet u het behandelplan uitgewerkt. Dit protocol is in het Erasmus MC ook opgenomen in het Kwaliteits Informatie Systeem (KIS) dat online Erasmus MC breed intern geraadpleegd kan worden.

Op aanvraag sturen wij dit protocol graag naar geïnteresseerden toe..

Medisch Protocol Neovasculaire AMD

Er is ook gezorgd voor optimale informatie naar de verwijzers: van iedere patient gaat direct een brief naar de verwijzer over het te voeren beleid en er wordt één maal per jaar een informatie bijeenkomst georganiseerd waarin de AMD oogartsen voorlichting geven over ons beleid en wat we allemaal doen of niet doen. Er wordt de laatste stand van zaken besproken over de nieuwste inzichten en medicatie, er wordt uitgelegd hoe wij OCT scans interpreteren en dit wordt middels een soort quiz ook gedemonstreerd: er wordt een OCT scan geprojecteerd en men mag aangeven wat men denkt dat er te zien is en wat er mee te doen. Deze bijeenkomsten worden druk bezocht en voorzien duidelijk in een behoefte. Prettige bijeenkomst is dat het N.O.G. accreditatie verleent hiervoor.

Hoe ervaren onze patiënten nu het Zorgpad AMD?

Uiteindelijk gaat het om de patiënten en wij hebben dan ook aan hun terugkoppeling gevraagd om te bekijken of wat wij goed lijken te vinden ook voor hen opgaat.

Hiervoor hebben we een enquête opgesteld en een aantal patiënten uitgenodigd voor een ronde tafel conferentie zonder afdelingspersoneel!

In plaats daarvan werd dit door onafhankelijke mensen gedaan om een zo eerlijk mogelijk antwoord te krijgen.

Al met al wordt het One Step Treatment idee erg gewaardeerd: men kan meteen de 1e behandeling krijgen en hoeft daarvoor niet extra terug te komen.

De tijd die men op de poli daarvoor blijven moet neemt men graag voor lief.

Gratis koffie, thee of chocolademelk doet al veel goeds!

Voor begeleiding is er ook een leesmap en er zijn diverse soorten stoelen of banken waar men op wachten kan, van hard tot zacht materiaal.

Het Zorgpad AMD is een prima voorbeeld van een complexe oogaandoening die goed te stroomlijnen is.

Het geeft inzicht in de patiënten stroom en stemt werkprocessen goed op elkaar af.

Naast het Zorgpad AMD werken we nu met (en aan) het Zorgpad Oogmelanoom en de verwachting is dat er meer aandachtsgebieden als zorgpad uitgewerkt gaan worden.

Voor de patiënt werkt het (voor mij nr.1) voor de afdeling werkt het en voor de organisatie - lees het ziekenhuis en de afdeling zelf - werkt het ook.

In het Erasmus MC worden op alle fronten zorgpaden ontwikkeld en wij als afdeling Oogheelkunde willen zeker niet achterblijven.

Bijlage: Medisch Protocol Neovasculaire AMD

Willem Hoekstra
Senior Verpleegkundige afdeling Oogheelkunde
Erasmus MC
e-mail: w.hoekstra@erasmusmc.nl